

Η τέλεση των αρχαίων θείων Λειτουργιών και η Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ.

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:synodoiporia.blogspot.com

Η τέλεση των αρχαίων θείων Λειτουργιών και η Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ.

Α'

Στο πλαίσιο των μαθημάτων Λειτουργικής και Ομιλιτικής και των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., κάθε Πέμπτη και εκτάκτως κάποιες άλλες ημέρες του ακαδημαϊκού έτους, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ασκούνται στη Λατρεία και το κήρυγμα.

Το «Φροντιστήριο Λειτουργικής και Ομιλιτικής» πραγματοποιείται στον ιερό Ναό Αγίας Τριάδος της Θεολογικής Σχολής, που λειτουργεί από το έτος 1994. Παλαιότερα το Φροντιστήριο αυτό, με την ευλογία του τοπικού Επισκόπου, γινόταν σε Ναούς της πόλης της Θεσσαλονίκης, όπως τον Άγιο Παντελεήμονα, την Παναγία Δεξιά, την Υπαπαντή του Κυρίου, τον Άγιο Κωνσταντίνο και την

Παναγούδα.

Σύμφωνα με τους οραματισμούς του μακαριστού Καθηγητού της Λειτουργικής Ι.Μ. Φουντούλη το Πρόγραμμα της Λατρείας και του κηρύγματος, που συνεχίζουν τώρα οι μαθητές του, περιλαμβάνει την τέλεση τόσο των βυζαντινών Λειτουργιών (Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Μ. Βασιλείου και Προηγιασμένων Δώρων), όσο και άλλων αρχαίων Λειτουργιών (Αποστολικών Διαταγών, Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, Αγίου Αποστόλου Μάρκου, Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου). Κατά την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και Ακολουθίες του Ασματικού Τυπικού, όπως επί παραδείγματι η Τριθέκτη και η Παννυχίδα. Τελούνται επίσης το Μέγα Απόδειπνο, ο Μέγας Κανόνας, το Ιερό Ευχέλαιο και η Προηγιασμένη του Αγίου Ιακώβου που είναι ιεροσολυμιτικής παραδόσεως.

Σκοπός του εν λόγω Φροντιστηρίου είναι η με τάξη και ακρίβεια τέλεση των Ακολουθιών, αλλά και η συμμετοχή των φοιτητών στη ψαλμωδία, την ανάγνωση και προ πάντων στη θεία Ευχαριστία. Η οργανωμένη βυζαντινή Χορωδία και η τέλεση των Ακολουθιών από τους ιερείς Καθηγητές και φοιτητές της Σχολής δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ένα άριστο αποτέλεσμα όσον αφορά την τάξη και τη συμμετοχή. Το ίδιο και το κήρυγμα από κάποιον φοιτητή, αμέσως μετά τα αναγνώσματα όπως το θέλει η παράδοση, καθώς επίσης η εις επήκοον ανάγνωση των ευχών, η απαγγελία του Συμβόλου της Πίστεως και της Κυριακής Προσευχής από όλους, η ψαλμωδία των σωστών Αντιφώνων (αρχαίων και νέων), των Προκειμένων και του Κοινωνικού, είναι ορισμένα από τα λειτουργικά στοιχεία που αποδίδονται κατά τα αρχαϊκά ευχαριστιακά πρότυπα και δεδομένα.

Η Λατρεία ως γνώση των κατά περιόδους ιστορικών των καταγραφών, ως θεολογία και ερμηνεία των επί μέρους πτυχών της και τύπων, και πρωτίστως ως εμπειρία, μετοχή και γεύση της εν Χριστώ ζωής είναι για τους φοιτητές, τους μελλοντικούς θεολόγους και αυριανά στελέχη της Εκκλησίας, άριστο εφόδιο και πλούσια παρακαταθήκη.

Β'

Η θεία Λειτουργία των Αποστολικών Διαταγών αποτυπώνει τη λειτουργική πράξη της Αντιόχειας κατά τον 4ο αι. μ.Χ. πρόκειται για κείμενο, αγνώστου συγγραφέως, φιλολογικού ενδιαφέροντος με την έννοια ότι δεν υπέστη καμία εξέλιξη μεταγενέστερη, όπως π.χ. συνέβη με τις Λειτουργίες των αποστόλου Μάρκου και Ιακώβου το αδελφοθέου. Ο συντάκτης της Λειτουργίας των Αποστολικών Διαταγών στηρίχθηκε στην προφορική παράδοση και την ζωντανή πράξη της αρχαϊκής Εκκλησίας. Διασώζει μάλιστα ενδιαφέροντα παλαιά ευχαριστιακά στοιχεία, όπως είναι η έναρξη με το «Ειρήνη πάσι» του προεστώτος της συνάξεως, τα πέντε βιβλικά αναγνώσματα, οι δεήσεις υπέρ των κατηχουμένων, ενεργουμένων υπό πνευμάτων ακαθάρτων, φωτιζομένων και μετανοούντων, η χερνισία, ο απλούς τρόπος της προσκομιδής, η απουσία του

Συμβόλου της Πίστεως και του «Πάτερ ημών», η κοινωνία κατά τον αρχαϊκό τρόπο. Η Αναφορά αυτής της Λειτουργίας διακρίνεται για την εξάρτησή της από ιουδαϊκά πρότυπα αλλά και το οικολογικό της περιεχόμενο.

Ο συγγραφέας των «Αποστολικών Διαταγών» έχει ιδιόρρυθμη θεολογία που μπορεί να χαρακτηριστεί ως ημιαρειανική. Εκείνη βεβαίως την εποχή δεν είχε ξεκαθαρίσει το Χριστολογικό ζήτημα. Δεν είναι μάλιστα τυχαίο ότι η Λειτουργία αυτή αναγνώσθηκε από εκκλησιαστικούς συγγραφείς και Πατέρες, οι οποίοι την χαρακτήρισαν ως «Αναφορά των Αποστόλων». Αξιοποιήθηκε μάλιστα στα προς αντιμετώπιση θέσεων που αμφισβήτησαν την περί του άρτου και του οίνου ως σώματος και αίματος Χριστού θεολογία, αλλά και τη δογματική θέση περί του καθαγιασμού των τιμίων δώρων με την επίκληση του Αγίου Πνεύματος.